Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: „Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 42. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 22-го ЛЮТОГО 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 22, 1980 No. 42. VOL. LXXXVII.

П'ЯТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПАРЛЯМЕНТАРИСТІВ ЗНОВУ ОБРАНІ ДО ПАЛАТИ ГРОМАД У КАНАДІ

Джерзі Сиді. — П'ять українських канадських членів Парляменту були переобрані до Палати Громад у канадських парляментарних виборах 18-го лютого ц.р., і один канадець українського походження був обраний до Парляменту вперше, — повідомляють канадські джерела.

П'ять переобраних є: Гарві Андрю, з Проґресивно-Консервативної партії — Калґарі Центр, Альберта; Рей Гнатишин, з Проґресивно-консервативної партії — Саскатун Захід, Саскачеван; С.Я. Корчинський з Проґресивно-консервативної партії — Мекензі, Саскачеван; С. Папроцький з Проґресивно-консервативної партії — Едмонтон Центр, Альберта; і Вільям Юрко з Проґресивно-консервативної партії — Едмонтон Схід, Альберта.

Дауфинська виборча округа також здобула перемогу.

Новообраний член Парляменту з Дауфину, Манітоба, є Лаверн Левицький з Ново-демократичної партії. Павло Євчук з Проґресивно-консервативної партії з Атабаски, Альберта, не брав участи в цьогорічних виборах.

Прогресивно - консервативний уряд Канади прем'єра Джозефа Кларка, що був обраний у травні 1979 року, зазнав поразки, і у виборах перемогу здобула Ліберальна партія. П'єр Еліот Трудо, колишній прем'єр Канади, знову без прецеденту досі — стане на чолі країни після дев'ятимісячної відсутности. Він зформує свій Кабінет протягом першого місяця по виборах.

Речник Канадського генерального консуляту на запитання редакції „Свободи", чи уряд прем'єра Трудо підтримає заклик попереднього канадського прем'єра Джозефа Кларка про бойкот Олімпіяди в Москві, відповів, що він ще не має вказівок у цій справі.

Відбулась Конференція молоді УПЛіґи

Учасники Конференції молоді УПЛіґи

Мейплвуд, Н. Дж. — В неділю, 3-го лютого, в українській православній церкві Св. Вознесіння у Мейплвуді, Н. Дж., відбулася Конференція молоді, яку влаштувала Нюйоркської-Нюджерзька Округа Української Православної Ліґи для молодшого членства Округи.

День розпочато Службою Божою, що її відправив настоятель о. Іван Наконечний, який є духовним опікуном і дорадником Української Православної Ліґи. Йому прислуговували семінаристи Андрій Партикевич і Іван Панасюк, які виголосили проповіді українською і англійською мовами, та чотири вівтарні хлопці. Співав парафіяльний хор під диригуванням Леоніда Харченка.

Після Літурґії у парафіяльній залі приготовано полуденок, під час якого семінарист Андрій Партикевич виголосив для молодшого членства УПЛіґи лекцію про Тисячоліття Хрищення України. Після того молодше членство відійшло до місцевого спортового клюбу на спортові розваги, а члени старших відділів УПЛіґи відбули свої окружні наради.

О год. 5:30 пополудні о. Наконечний відслужив Молебень при співі семінарійного хору із Семінарії Св. Софії у Бавнд Бруку, яким диригував семінарист Яків Томсон.

День закінчено спільною вечерею, приготовленою членами старшого відділу УПЛіґи при церкві Св. Вознесіння. Участь брали відділи з Мейплвуду, Картерету, Кліфтону й Нортгемптону, Пенсильвенії. Понад 60 осіб.

Відбулися Річні збори УПФККооперативи в Ню Йорку

Ню Йорк (П. Байбак). — У неділю 10-го лютого тут, у залі української православної церкви св. Тройці при 359 Брум вул. в Ню Йорку, відбулися Річні загальні збори Української Православної Федеральної Кредитової Кооперативи, що вже у грудні минулого року переступила поріг свого 13-річного існування та діяльности.

Відкрив збори голова Ради Директорів — президент кредитівки адвокат В. С. Поливко, стверджуючи юридичну правосильність зборів при присутніх 76 членах (кворум правосильности дійсний вже при 15-ти присутніх).

Дев'ять пунктів Порядку нарад заздалегідь надруковано у „Свободі" і присутні його одностайно схвалили.

Голова зборів, пригадавши членам Кредитівки, що вона 18-го листопада м. р. втратила заслуженого громадського діяча, піонера, надхненника її розбудови, керівника канцелярії і скарбника — бл. п. Л. И. Куделю, звернувся до присутніх вшанувати його пам'ять.

У звіті з річної діяльности голова Ради говорив про позитиви і про неґативи фінансової ділянки.

За річну каденцію відбулися 13 засідань, на які у більшості приходило понад 75 відс. з числа 11 осіб її членів. Працівники бюра Кредитівки було і є три особи, і в такій кількості вони далі працюють, часто жертвуючи без винагороди свій додатковий час понад визначені урядові години. Кредитівці потрібно добровільних працівників, особливо з молодшого покоління, хто б допоміг розростися нашій установі.

(Закінчення на стор. 3)

КАРТЕРА ОВАЦІЙНО ВІТАЛИ ЛЕҐІОНЕРИ ЗА ЙОГО ТВЕРДУ ПОСТАВУ ЩОДО СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ

Президент Джіммі Картер вітає голову Американських Леґіонерів у Білому Домі

Вашінґтон. — На Річній Конференції Американського Леґіону тут, у вівторок 19-го лютого, півтисячі леґіонерів оваційно аплодували Президентові за його повторне ствердження, що Америка бойкотуватиме Олімпійські Ігрища в Москві, якщо СССР не відтягне своїх військ з Афганістану в день, визначений президентом Картером на середу 20-го лютого.

Леґіонери також гаряче оплескували заклик Президента підтримувати його збільшений бюджет на військові цілі та його інші рішучі кроки проти аґресивного СССР.

Натякаючи на свого головного опонента на номінацію Демократичної партії, сенатора Едварда Кеннеді, хоч і не називаючи його поіменно, президент Картер сказав: „У нашій власній країні чутно голоси опозиції проти цих необхідних заходів — проти ембарґо на продаж зерна (совєтам), проти бойкоту Олімпійських Ігрищ, проти реєстрації для військової служби, проти повного уфундування бюджету оборони, які я запропонував Конґресові", і закликав „всіх свободолюбних американців, де б вони не були" підтримувати всі ці заходи для безпеки країни.

Нещодавно оскаржив сенатор Кеннеді Президента, що Картер переоцінює розмір совєтської загрози в обширі Перської затоки.

Президент Картер також говорив про евентуальне схвалення договору про обмеження стратегічної атомової зброї з Москвою (САЛТ II), зауважуючи, що САЛТ II не базований на „довір'ї", і що він є „додатком, а не підміною" сильної оборони ЗСА. Він також твердив, що перевірку виконання цього договору Америка може вести своїми удосконаленими технічними засобами, а не сполягати „на слово" іншої сторони. Згадка про САЛТ II, пише спеціяльний кореспондент „Ню Йорк Таймс'у" з 20-го лютого, менше подобалася зібраним на конференції членам Американського Леґіону, найбільшій американській ветеранській організації, членом якої є і сам Президент.

Популярність Картера зросла

Вашінґтон. — Зусилля сенатора Едварда Кеннеді поліпшити відгук серед американського населення на його передвиборчі намагання здобути номінацію Демократичної партії підкреслюванням різниць у підході до найважливіших питань поміж президентом Картером і сенатором не дали сподіваних результатів, — згідно з найновішим опитуванням виборців, що його перевели часопис „Ню Йорк Таймс" і комунікаційна мережа CBS". Це опитування виявило, що виразна більшість американців підтримують президента Картера і в справі відновлення реєстрації для військової служби, і у збільшенні бюджету озброєння ЗСА, і в суворішому ставленні до аґресивности СССР, з бойкотом Олімпіяди включно.

Навіть пропагування сенатором „внутрішньо-американських" інтересів, як контроля цін і платень, видавання бензини по приділах, — не здобули підтримки. Щобільше, 70 відсотків опитуваних не розуміють навіть, про що йдеться сенаторові у його економічній програмі контролі.

Гострі випади Кеннеді проти Президента за те, що Картер відмовився досі упустити Білий Дім й дебатувати у передвиборах, — сенатор називає це „політичною тактикою", а не вимогою іранської кризи, як твердить Президент, — теж не здобули прихильности в опитуваних, які в цьому питанні погоджуються з Президентом і вбільшості уважають, що не Президента вчинки, а сенатора говорення є політично мотивованим, і тут відношення було два до одного на користь Президента.

ХОМЕЙНІ ЗБІЛЬШУЄ ВЛАДУ БАНІ-САДРА

Теґран, Іран. — Аятолла Хомейні у вівторок 19-го лютого передав нововибраному президентові Бані-Садрові верховну команду над іранськими збройними силами, в той спосіб скріпивши позицію президента в його грядучих переговорах з екстремістами „студентами", які тримають вже три і пів місяця американських закладників у будинку Американської амбасади в Ірані.

Дещо пізніше президент Ірану начебто мав вислати каблеграму генеральному секретареві ОН Куртові Вальдгаймові про його згоду на зформовану п'ятичленну міжнародну комісію для прослідживання здогадних злочинів шаха Рizи Паглаві, скинутого з трону революцією колишнього монарха Ірану, та американського втручання в справи Ірану.

Ще в понеділок 18-го лютого Бані-Садр телефонував Вальдгаймові про згоду на комісію, але генеральний секретар очікував теж письмового ствердження згоди для більшої певности.

Тим часом, не зважаючи на прийняття цієї комісії Іраном, час звільнення американських закладників все ще не встановлений.

Бані-Садр дістав був допомогу від Аятолли Хомейні вже і раніше, коли останній зробив президента Ірану головою урядуючої Революційної Ради. Після зборів цієї Революційної Ради, Бані-Садр у вівторок 19-го лютого відбув зустріч з журналістами, яким сказав про свої розмови з Вальдгаймом, про каблеграму і про те, що Революційна Рада у принципі погодилася з пропозиціями комісії, яка відбуватиме свої переслухання в Теґрані. Тим часом члени цієї комісії ОН зібралися для консультації у Женеві в середу, 20-го лютого, і зачартерований літак, даний у їх розпорядження, готовий відвезти їх до Ірану.

Совєтське пресове аґенство ТАСС атакує Президента ЗСА

Москва. — Совєтське пресове аґенство ТАСС гостро заатакувало президента ЗСА Джіммі Картера за його виступ на пресовій конференції, окреслюючи його відповіді, як: „самонадійні", „нав'язні", „ароґантні" — у повороті до „жаргону холодної війни".

Посилаючись на Вашінґтон, Тасс заявив, що Президент під час конференції „закріпив курс в підмінованні детанту і загостренні напруження".

Пресове аґенство зневажливо поставилося до відповіді Президента, який висловився про перехідний період в Афганістані, в процесі якого може зформуватися „невтральний і відповідальний" уряд. „Президент, в дійсності висловив претенсії Вашінґтону, заявив, Тасс — вирішувати, якого роду уряд повинен бути зформований в Афганістані".

Відносно суґестії Президента, що мілітарні сили мусулманських країн чи Америки, саме під час цього перехідного періоду могли би увійти до Афганістану. ТАСС назвав їх „програмою" для поширення явного мілітарного вмішування у внутрішні справи афганського народу".

Сенат ухвалив резолюцію — домагання припинити заслання Сахарова

Вашінґтон. — У вівторок Американський Сенат ухвалив резолюцію домагатися від Совєтського Союзу припинити вигнання Андрея Д. Сахарова, фізика і голову Правозахисного руху в СССР.

Ця резолюція, яку нещодавно вже ухвалила Палата Репрезентантів, була ухвалена відношенням голосів 91 до 0 в Сенаті; вона вимагає від президента Картера сильного протесту до СССР „в найсильніших, як тільки можливо, виразах і на найвищих рівнях". Резолюція також закликає інші країни, сигнаторів Гельсінкських угод, стосувати економічні санкції проти Совєтського Союзу. Д-ра Сахарова, як знаємо послали 22-го січня цього року на вигнання до міста Горького.

В американському Конґресі відзначили 62-гі Роковини Української Незалежности

На знімці (зліва направо): о. Джеймс Д. Форд, капелян Палата Репрезентантів; конґресмен Едвард Паттен (Н.Дж.); паніматка Ф. Істочин; конґресмен Джан Брейдемас (Індіяна), провідник більшості в Палаті Репрезентантів; конґресмен Клемент Дж. Заблоцький (Вісконсин), голова Комісії закордонних справ; конґресмен Крістофер Дадд (Коннектикат); М. Істочин, син священика; конґресмен Вільям С. Брумфільд (Мічиґан), провідник меншости, член Комісії закордонних справ; д-р Лев Е. Добрянський, голова Українського Конґресового Комітету Америки; конґресмен Томас Дж. О'Нілл, спікер Палати; конґресмен Джан Дж. Моклі (Массачусетс); конґресмен Пітер В. Родіно (Н. Дж.), голова, Комісія судівництва; Всеч. о. Франко Істочин, Українська Православна Церква; конґресмен Джеймс Райт (Тексас), представник більшости; конґресмен Джан Дж. Родс (Арізона), провідник меншости; конґресмен Роберт Р. Майкел (Ілліной); пані Юлія К. Добрянська; конґресмен Джеймс Дж. Флоріо (Н. Дж.). Співспонзори Святкування 62-річчя — конґресмен Самуел С. Страттон (Ню Йорк) і конґресмен Едвард Дж. Дервінські (Ілліной) проводили урочистостями святкування Дня Української Незалежности в Палаті Репрезентантів.

ВЯЧЕСЛАВ ЧОРНОВІЛ ЗАСУДЖУЄ РОСІЙСЬКИЙ РАСИЗМ

Вячеслав Чорновіл

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Серед різних документів і матеріялів, які надійшли на Захід, є теж заява Вячеслава Чорновола до Міністра внутрішніх справ (МВД) Якутської АССР, у якій він вказує на міжнаціональні конфлікти, спровоковані російським расизмом.

Нижче подаємо повний текст цієї заяви.

„Із наявністю гострих національних (точніше расових) конфліктів у Якутії я зіткнувся ще на етапі на заслання. Посаджений до мене в кімнату Якутської тюрми бувший офіціянт місцевого ресторану, росіянин за національністю, намагався пояснити мені, що іменно якути гірші від інших людей, і з явним вдоволенням розповідав про свого знайомого — „о дюжем парнє", який збивав при всякій нагоді зустрічних якутів, розпізнавши їх по монголоїдній зовнішньості і по мові. Правда, якути кінець кінцем зловили цього куклусксланівця-одиночку і, зібравшись разом, порядно його побили, після чого він почав діяти більше обережно.

Можна було би думати про якусь психічну збоченість цього типа, якщо б, попавши в Ленінський район із змішаним складом населення (у селах — якутське, а в районах — наполовину російське), я не побачив, що все тут не так просто. У перший день перебування в Нюрбі я завважив на стіні переговорного пункту видряпане великими буквами „Объяснение в любви" (до речі зберігається до сих пір): „Якути-суки, маугли", а нижче відповідь: „Русские хамы". Буквально з перших днів я чув від випадкових зустрічних, що якути — „мавпи", „чорнож...", що від них тхне, смердить, що всі вони, навіть начальники в кабінетах „гоняют сопли", що вони ліниві, бездарні і, якщо б не росіяни, до цього часу ходили б у шкірах або взагалі вимерли (буцім то ніде в світі нема прогресу, лапляндці в Скандинавії чи ескімоси на Алясці до цього часу ходять у шкірах і вимирають, а не їздять у власних машинах і живуть у котеджах).

Дізнався я також, що невдячні якути ще і „жахливі націоналісти". Такі поширені судження доводилося чути і чути на найбільш різних рівнях, починаючи від п'яного „бича" і кінчаючи деякими районовими начальниками середньої ланки, які були невдоволені, що бажані ними посади зайняті національними кадрами.

А ось ще декілька живих прикладів. На дорозі із Чапанди в Нюрбу в сильну холоднечу, спочатку проскочивши мимо моєї піднятої руки, машина різко загальмувала, підбігаю: „Извини, земляк, сразу не разглядел, думал, что ты якут. Садись!" На моє здивування шофер пояснив: „Вони раніше були бідні і некультурні, ну і до росіян відносилися краще. А тепер „нажрались и обнаглели".

У районній гостинниці зрусифікований землячок із Києва, який кожнорічно приїжджає в Якутію „шабашить", гордо демонструє вибитий у бійці з якутами палець і знайомить мене з расистським фольклором: „Всякий русский, у кого глаз не узкий".

В одному з відділів кадрів під час безуспішного пошуку праці я почув: „Так вас поселили в Чапанде среди якутов? Ну, я вам не завидую. Они ведь такие националисты! Будет всего два якута среди группы наших и все равно по-своему говорят". І т.д. і т.д.

Щоб не бути одностороннім повинен завважити, що зі сторони якутів також бувають злі погляди, різкі репліки і навіть напади, особливо якщо вип'ють.

Я не маю основи твердити, що всі росіяни вороже

(Закінчення на стор. 4)

Українська пресова конференція на XIII Зимовій Олімпіяді; знаменний виступ Ніни Строкатої-Караванської

Лейк Плесід, Н. Й, XIII Зимова Олімпіяда (УІС „Смолоскип"). — У понеділок, 18-го лютого ц.р., тут у конференційній залі Міської Управи відбулася пресова конференція, що її влаштував „Смолоскип" — Організація Захисту Прав Людини в Україні і на якій виступила в імені Київської Української Гельсінкської групи Ніна Строката-Караванська.

Коли в Олімпійському містечку Лейк Плесіді було неможливо знайти залі для відбуття пресконференції, представники присутньої тут української групи звернулися до Міської Управи з проханням дозволити покористуватися однією з численних заль у їхньому будинку. Вони на це погодилися у суботу, 16-го лютого, а в неділю 17-го підтвердили цю згоду в телефонічній розмові. В міжчасі 10-членна українська група вивішувала написи на гокейній арені, протестуючи проти відбуття Літньої Олімпіяди в Москві, роздавала тисячі летючок, інформаційних матеріялів біля пресового центру на арені і вулицях Лейк Плесіду. Все це роблено з ціллю, щоби преса звернула увагу на українську присутність на Олімпіяді і діяльність групи. Вночі з 17-го на 18-го лютого представникові української групи вдалось нелеґально дістатися до пресового центру, який сильно охороняє поліція і розкласти повідомлення про пресову конференцію в будинку.

Пів години перед початком пресконференції, до конференційної залі Міської Управи прийшов представник міста Лейк Плесіду і заявив, що зайшло непорозуміння і конференція не зможе відбутися. У відповідь на це організатори рішуче і коректно відповіли, що конференція відбудеться і вони зі залі не уступлять ся. У цій хвилині з'явилася біля дверей поліція, яка охороняла вхід до залі, а представник Організаційного Олімпійського Комітету попросив по одній копії українських матеріялів. Як згодом виявилося у цьому самому часі відбувалася нарада Організаційного Олімпійського Комітету і Міської Управи, які обговорювали справу випозичення залі. Десять хвилин перед початком пресконференції було повідомлено організаторів, що добре чи зле „вони свою первісну згоду на

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Якщо Тіто помре...

Цілий світ зацікавлений, куди піде Югославія після тридцятип'ятилітнього диктаторського правління маршала Тіта. Від часу зірвання добросусідських зв'язків маршала Тіта зі Сталіном, світ був під враженням, що по смерті Тіта-Броза Москва простягне агресивні пазурі по Югославію, щоб стати над Адріятиком. Чи це станеться чи ні — покаже найближче майбутнє, проте існують поважні сумніви, чи Москва посміє в Югославії повторити те, що вона вчинила в Афганістані.

Під кожним оглядом повоєнна Югославія — унікальний дивогляд. Після припинення стосунків зі Сталіном Тіто старався зформувати нову політичну одиницю, складену з 18-ти різних національностей і етнічних груп. Він запровадив свого роду гібридно-мішану економію, з елементами вільного ринку та державного соціялізму. Все це відомо під назвою „тітоїзму," з легкої руки, мабуть Сталіна, який уживав цієї назви для чистки тих комуністичних провідників у КПСС, які хотіли іти слідами Тіта.

Тепер „тітоїзм" у Югославії почесна назва, яка означає три стовпи, на яких спочивають основи югославської незалежности: в закордонній політиці — незалежність і невтральність у відношення до конфлікту між Сходом і Заходом; у домашній політиці — „братерство в єднанні", і в економічній ділянці — „соціялістична самоуправа робітників".

Питання збереження югославської незалежности не входить ніколи у політичні спекуляції, бо ідея незалежности вкорінена в душі і думки народу через систематичне виховання, велику політичну літературу, фільми тощо. Легенда про Тіта виросла не тільки з його партизанської боротьби проти нацистів під час Другої світової війни, але із його опору Сталінові в 1948 році. Сталінова погроза до Тіто, мовляв: „Я лиш піднесу свій палець, і Тіто зникне з лиця землі," є певним заповітом і протимосковським гаслом усього населення країни.

Існують, щоправда, певні непевності щодо невтральности між Сходом і Заходом, коли напруження між ЗСА і СССР розгориться до червоности, тим більше, що навіть під час довгої невтральности Тіта Совєтський Союз доставляв Югославії нафтову ропу та складові частини для воєнного вивінування. „Невтральність" стає чимраз більш непевною, коли два партнери Югославії по політиці невтральности, Індія і Єгипет, тепер зайняті проблемами совєтської окупації Афганістану та подіями в Ірані.

Значною слабістю Югославії є її внутрішня ситуація та віковічні конфлікти її національностей: поміж сербами, хорватами, словінцями, босняками, чорногорцями, македонцями, та групами національних меншин — мадярів, альбанців, русинів-українців і болгарів.

Концепція Тіта про „братерство в єднанні" стала певним політичним дороговказом для національностевої політики Югославії, що дозволила на значну автономію в політичній, соціяльній і економічних ділянках. Кожна з „федеральних республік" Югославії має право діставати відповідні приходи з закордонного експорту. Децентралізація дещо припинила націоналістичні пристрасті, що могли були привести до сепарацій деяких республік. Але в таких випадках Тіто завжди відповідав „чистками", як це мало місце в Хорватії в 1971 році.

Найважнішим чинником для майбутнього правління в Югославії є ключ, що його приготував Тіто, а саме — два тіла „колективного провідництва": 24-членна Президія партії та 9-членне державне Президентство.

Серед найбільш відомих „сильних провідників" є п'ять членів „вужчого кола," які відограватимуть поважну ролю в найближчих днях. Ними є Владімір Бакаріч, вік — 68 років, близький співробітник Тіта, він хорват; Стан Долянц, словінець, має 55 років, його уважали „наслідником трону" Тіта, бо він з „молодшої ґенерації" серед претендентів на ролю політичного провідника країни; ген. Нікола Любіціс, серб, має за собою добре вишколену й здисципліновану армію; Лазар Колісевський, у віці 66 років, македонець, віцепрезидент у Президентстві, і Стефан Доронський, 61 років, серб.

Ці два державні тіла почали кермувати югославським урядом у час хвороби Тіта, і тим часом закордонні специялісти тієї думки, що державні справи покищо спочивають у добрих руках, — у країні ще немає більшої політичної кризи.

Є ще дві інші визначні постаті у „вужчому колі" комуністичних провідників у Београді, а саме: Дусан Драгосавач, генеральний секретар партії, та Мільос Мініч, колишній міністер закордонних справ, який уважається експертом у цій ділянці.

Політичні вірування Тіта глибоко вкорінені в „тітоїзмі" і їх нелегко знищити або заступити, хіба при нагоді великої кризи або упадку федеративної системи. А цього не беруть під увагу ті провідники, які почали правити теперішньою Югославією, яку можна з деяким перебільшенням назвати після-тітовською Югославією.

В сторіччя Володимира Дорошенка

Філядельфія, Па. (Н.П.). — Осередок праці НТШ і УВАН-у у цьому місті повідомляють українську громаду, що в неділю, 24-го лютого ц.р., тут відбудеться наукова конференція присвячена сторіччю з дня народження колишнього довголітнього бібліотекаря і директора НТШ у Львові та видатного бібліографа Володимира Дорошенка. Конференція відбудеться у приміщенні ОР СУА при 13-ій і Раскоб вулицях о год. 3-ій по полудні.

У програмі є три доповіді Б. Романенчука та В. Коровицького про Володимира Дорошенка, літературознавця; В. Дорошенка — бібліотекаря і бібліографа, та Спомин про Батька — Володимири Дорошенко-Василишин — Віри Гармаш.

Управа обох наукових товариств сподівається, що членство та громадянство візьме участь у цій конференції і тим вшанує колишнього громадянина Філядельфії, книгознавця та книголюба Володимира Дорошенка.

Ярослав Курдидик

ПІСЛЯ ІРАНУ Й АФГАНІСТАНУ — ФІЛІППІНИ...

Сьогодні вся увага політичного світу звернена і прикована головним чином до подій в Ірані та Афганістані до такої міри, неначебто, поза Близьким Сходом, нічого особливого не затівається і не проходить. До незвичайно цікавої статті у „Вашінгтон Пост" під заголовком — „Детант іс дед" варто було би хіба додати, що „детант уже був помер", зараз таки, після його підписання, або уточнюючи від прийняття „принципів детанту" у 1972 році.

У 1973 році, ще поки встигло висохнути чорнило, Москва затіяла своїм озброєнням та фінансуванням т.зв. „Йом Кіпур війний". А в 1974 році саботувала всіми можливими їй засобами, замирення у В'єтнамі. З черги у 1975 році Москва вислала кубинських наємників до Анголи, а в 1978 році перекинула до Етіопії тисячі своїх „дорадників", підсилених 15-20 тисячами кубинського регулярного війська, доставивши туди теж зброю вартістю понад 1 більйон долярів. Усі ці події у просаджуванні своїх впливів у ЗСА, неначебто „толеровано і не добачувано". І, щойно у грудні, коли Червона армія збройно окупувала Афганістан, ЗСА пробудилися із „політичної поблажливости", що дійсно, „Детант іс дед", а на повний ріст піднялася загроза підбоїв сучасного Джингіс-Хана, вивінуваного атомовою нищівністю...

Чимало західніх коментаторів ставить собі питання: — Якої чергової несподіванки під сучасну пору слід очікувати на політичному горизонті? І якимсь дивним і неочікуваним чином, вибір звертається на Філіппіни, на які багато людей у західньому світі дивиться, як на країну „екзотичну і політично не надто вартісну".

Останньо, на сторінках поважної американської преси можна зустрінути пересторогі, що, мовляв, Філіппіни, знаходяться у такому приблизно „хаотично-анархістичному стані", як це було напередодні детронізації шаха в Ірані. З того приводу теж і пишеться, що коли ЗСА хочуть обминути чергову „неприємну зміну", що може постати із насильного перевороту теперішнього уряду, який покищо є до ЗСА у незвично приязному відношенні, то Філіппінам потрібно відвести якнайінтенсивнішу увагу і політичну перевірку.

Нація — із 45 мільйонів населення та 7,100 островів, Філіппіни перетворилися подібно, як і передше Іран на своєрідну „монопольність" президента Фердінанда Е. Маркоса і його родини. Для прикладу: дружина президента Маркоса, Імельда, є губернатором Великої Манілі, а водночас є членом кабінету Розбудови Міських Плянувань й очевидно теж членом Національної Асамблеї. Сестра Імельди є губернатором провінції, Північної Ілякос. Її ж брат є головою департаменту міністерства здоров'я, а шурин, губернатором провінції Леєте. Власниками - шеровцями 4-ох чільних і формуючих політику, сучасного режиму, є ближчі і дальші родичі президента Маркоса.

Під час свого диктаторського владування, Маркос щоправда перевів частинно земельну реформу, наділивши 250,000 досі безземельних селян невеликими розмірами, приділів землі, але закордонні економісти твердять, що 80 відсотків загально управної землі все ж і надальше залишилося в руках, коло 5 відсотків більших землевласників.

Важливість Філіппін для ЗСА є тепер так же само важливе, як і від початків їхньої історії, коли вони позбулися еспанського колоніялізму. А знатоки підкреслюють, що зокрема у теперішньому часі, коли ЗСА вирішили перебудувати і повністю підсилити свою Національну Оборону з уваги на неперебірчиву загрозу Москви, важливість баз на Філіппінах набирає особливого значення. Один із найкращих полководців ЗСА, генерал МекАртур, не без слушности, назвав Філіппіни, „найбільшим і найважливішим авіоносцем у стратегії Америки"...

І на самому ділі, вистачить поглянути на мапу нашого земського глобуса, щоби переконатися у правдивості слів покійного генерала МекАртура. Адже Філіппіни становлять основне пристановище для 7-ої Фльоти з їхньою велетенською морською базою Сабік Бей, а для 13-ої Летунської Повітряної Армії, відома база Кларк Філд, це начебто серцевина контролі цілого азійського континенту.

Не зважаючи на те, що „виїмковий стан", який спрямований виключно проти опозиції та здавлює кожний, хоч би і найменший загрозливий прояв проти владування Маркоса, мусулмани на Мінданао, а комуністи, що їх популярно називають „Гакс", що їх дуже щедро підтримує Москва доставами зброї — почерез країни Сирію і Лівію, почали в останніх місцях проявляти досі небувалу розмірами, партизанську активність.

Одним із найсильніших і найвпливовіших чинників, який виступає проти диктатури Маркоса, це дуже сильна своєю засяжністю, Римо-Католицька Церква, яка ввесь час закидає Маркосові, нелюдську своїми проявами, оперативність секретної політичної поліції.

(Закінгення на стор. 4)

І. Світ

ЩЕ ДО ПОДІЙ В АФГАНІСТАНІ

(2)

Однак, вони допускаються цієї помилки, що СССР може легко переводити свою еспансію, бо внутрі цієї держави немає й не може бути широкої протестаційної акції населення, бож у нього немає доброї інформації, щоб знати що роблять їхні верховоди.

Москва використала надзвичайно вигідне міжнародне положення Америки, яка має турботи в Ірані та зокрема клопітливе питання Ізраїльсько-Палестинських взаємин. У цьому питанні Ізраїль веде подекуди не згідно з американськими напрямними політику, яка шкодить Америці. Щоби забезпечити спокій та безпеку на Близькому Сході треба за всяку ціну знайти компромісову розв'язку для вирішення палестинського питання. Адже півтори мільйони їх усе ще мріють про поворот до своєї землі і своєї праці, звідкіля їх вигнали. Це — важливе й невідкладне питання для Америки.

Совєтський Союз уже давно, як це ми згадали на початку цієї статті, думав над поширенням своїх впливів на Близькому Сході, щоби цим самим досягти нафтових джерел в арабських країнах та через їхню контролю — позбавити Америку та Західню Европу нафтових постачань.

Уряд Вашінгтону свідомий цих загроз і тому зрозуміло, що щоб забезпечити себе мілітарно біля Індійського океану, розташував там окрему фльоту, яка тепер розбудовується.

Мабуть, повна контроля Афганістану не буде легкою справою для Москви, зокрема якщо партизанський рух мусулманських груп дістане реальну піддержку в першу чергу доставою зброї, одягу та харчів. Позиція Пекіну в цій справі покищо не ясна. Причина цієї неясности є дуже проста — недостача матеріяльних резерв та труднощі постачання. Бож це далекий кордон на передгір'ях Гімалаїв. Правда, китайці збудували там добру трасу, що була відкрита для проїзду важких тягарових авт приблизно кілька років тому. Залишається питання, чи є у них доволі цих вантажних авт для такого руху та ще інше питання в засобах для політичної та матеріяльної допомоги, зокрема Пакістану. Пекін потребує співпраці мусулманського населення Сінк'янґу, або Східнього Туркестану, що сусідує зі совєтським Туркестаном. Правда, в останніх місяцях, Пекін повів досить активну політику, щоб вдоволити економічні, культурні та обмежені політичні права своїх меншин, в тому числі 70 мільйонів мусулманського населення. Сьогодні там пишеться та говориться про толеранцію релігійних почувань та їх піддержку (!) Можливо, що це — тільки тактичний крок, щоби виграти на часі, коли ця країна потребує величезних засобів та труду для своєї перебудови.

Совєтський Союз уже сьогодні уживає 50, 720 так званих „технічних сил" в країнах третього світу... та приблизно стільки ж осіб з тих країн одержують в Російській СФСР та інших республіках Союзу воєнний вишкіл. Пізніше їх вживатимуть, щоб опанувати сусідні країни в міру поширення експансії. Ми знаємо, що головні кадри військ, які переводять окупацію Афганістану, нібито складаються з вояків туркестанських народів та інших неслов'янського кореня. А старшинський склад — російський та почасти лотиський. Тут треба завважити, що в Латвії є найбільш поширена русифікація й знаходить вона невеликий спротив. Населення Латвії нараховує сьогодні 2,364,000, згідно статистики 1970 року, з яких 608,456 вживає російську мову, бо там живе 704,500 росіян, себто третина населення країни, з них 561,000 живе у містах, себто контролює країну.

Ми не віримо, щоби Совєтському Союзові вдалося опанувати більшу частину мусулманських країн, але щоби це не здійснилося, треба активної американської діяльности, піддержки та пропаґанди, щоби перебороти певну „нехіть", яка там посіяна майже на протязі 40 років настирливої совєтської пропаґанди серед цих народів проти американських та інших „імперіялістів".

Наведемо тут один цікавий факт, який реально не пов'язаний з темою сучасної політики, а саме в кінці минулого століття Росія пробувала створити свою колонію в Патаґонії, сучасна Арґентинська провінція на півдні тієї частини Американського континенту. В грудні 1917 року, на засіданні англійського Географічного Товариства в Лондоні, виступав з короткою доповіддю Гарольд Свейн, який, як полковник англійської армії, багато подорожував по царській імперії перед початками Першої світової війни. Він сказав, що тоді Росія потерпіла повну невдачу в тому пляні...

На цьому засіданні він представив зібраним доброго знавця національного питання у Росії — пані Чаплицьку, яка виступила з обширною доповіддю про національну проблему у Росії та зокрема підкреслила ролю козацтва в районі Дніпра та Дону, яке переживало тодішню російську експансію, але пані Чаплицька сказала, що та експансія була тільки тому успішна, бо за нею пішла колонізація нових просторів переселенцями з України та південних районів (Кубані)... Темою того виїмкового вечора було „Майбутнє Сибіру". *

* Четвертий том наших матеріялів-дослідів (написаний на Формозі в 1950-1951 роках сторінки 131-134.

Очевидно, що московські війська в Афганістані будуть утримувати „порядок" там для маріонеткового уряду, як вони це роблять в країнах Східньої Европи: Чехо-Словаччині, Мадярщині та інших.

З МОГО ВІКНА

Іванна Савицька

„ВДОВИНА ЛЕПТА"

„І сидячи напроти скарбони дививсь Ісус як народ вкидав гроші у скарбону і богато заможних вкидали богато. І прийшла одна вбога вдовиця і вкинула дві лепті. І Ісус призвавши учнів своїх сказав їм: Поправді кажу вам, що ця вбога вдовиця більшу від усіх часть вкинула, тих, що вкидали у скарбону. Усі бо із надстатку свого вкидали, ця ж із недостатку свого, що тільки мала, вкинула, увесь свій прожиток." (Евангелист св. Марко, глава 12-та, стихи 41, 42, 43 і 44.)

Та сама притча в інтерпретації Євангелиста, св. Луки, глава 21, стихи 1, 2, 3 і 4.

„Поглянувши, побачив Ісус як багаті вкидали свої дари у скарбону. Побачив же й одну вбогу вдовицю, що туди вкинула дві лепти. І сказав: Поправді кажу вам, що ця вбога вдовиця вкинула більш усіх, бо всі із достатку свого вкидали в дар Богові, а вона з недостатку свого увесь прожиток свій, що мала, вкинула."

І ще одна притча, чи переказ, що живуть віддавна в народі:

— І збудував король величаву святиню, що пишалась своєю красою і багатством. А на дверях тієї святині видніла таблиця, а на ній — ім'я короля.

І сталося, що одного ранку щезло з таблиці ім'я короля, а ім'я вбогої вдови заблистіло золотими літерами.

І розсердився король, і прикликав слуг своїх і велів припровадити ту вдову перед своє обличчя.

— Що доброго зробила ти при будові нашого храму, немаючи грощей, ні золота?

— Нічого доброго, пане, бо я вбога. Та тягнули воли важкий віз, наладований каменем під будову, і я подала тим волам в'язку сіна, — це все.

І зрозумів король, що таке „вдовина лепта", і ім'я тієї вдови видніло на дверях віками...

Як же змінилися часи! Хто цінує тепер „в'язку сіна", — скромну вдовину лепту? І що вартують слова; — не важне, що хто дає, але як дає.

А Ісус сказав: „вонравді кажу вам, що ця вбога вдовиця вкинула більш усіх".

ЗАЯВА НАДІЇ СВІТЛИЧНОЇ

Український Гельсінкський рух виник у той час, коли багатьом здавалося, що з будь-яким спротивом покінчено всерйоз і надовго, коли вільна думка могла вибирати з-поміж двох доріг — за ґрати чи в липке болото страху і покори. Наприкінці 1976 року десятеро осіб з 45 мільйонів українців на чолі з письменником Миколою Руденком просто без патосу заявили про моральну відповідальність кожної людини за долю своєї нації і всього народу. Вони створили Групу, покликану сигналізувати громадськості про випадки порушення Гельсінкських угод щодо українців.

Такого зухвальства влада не могла подарувати: через неповних три місяці після створення Групи почалася розправа: арешти, провокації, вигнання.

Я була знайома — переважно близько знайома — майже з усіма членами Групи, співпрацювала з нею від самого початку, але не вважала за потрібне бути формально її членом — з різних міркувань. Наприкінці січня 1977 року керівник Групи М. Руденко разом з колеґою О. Бердником ще раз звернулися до мене з пропозицією ввійти до Групи і просили не поспішати з відмовою. Через тиждень відмовляти було нікому: засновника й керівника Групи Миколу Руденка заарештували, і мені довелося виступати на його слідстві й суді як свідкові.

Згодом я виїхала на еміґрацію, де ще раніше за мене в різний спосіб опинилися Леонід Плющ та Петро Григоренко. Обидва вони в нових умовах продовжували ту саму справу, що й у Совєтському Союзі, маючи уповноваження від Української Гельсінкської групи представляти її назовні — в Европі і в Америці. Тому цілком природно я одразу приєдналася до цього Представництва, вважаючи його найчистішим вікном до покинутої Батьківщини.

За три роки свого життя Українська Гельсінкська група зазнала дуже жорстоких переслідувань. На кінець 1979 року кількість ув'язнених членів Групи значно перевищила її первісний склад. Але її постійно доповнюють нові смілива, які мужньо стають на прю з мілітаризованою поліційною державною машиною.

Цей дивовижний своєю нерівністю двобій стає дедалі жорстокіший: Тепер наступ на Групу почався всебічно, з чітко спрямованим курсом на цілковите придушення гельсінкського руху. Зовнішнє представ-

(Закінгення на стор. 3)

Семен Старко

ТРАГЕДІЯ 44-ої СОВЄТСЬКОЇ ДИВІЗІЇ

(До історії совєтсько-фінської війни)

[1]

Саме сповнюється сорок років від подій однієї війни, яка залишила глибоку рану на українському національному організмі. Вона й започаткувала черговий голокавст, що його пройшов наш нарід під час Другої світової війни.

Маємо на думці совєтсько-фінську війну, яка почалась 1-го грудня 1939 року і тривала до 13-го березня 1940 року. Цю війну розв'язав Совєтський Союз, напавши на Фінляндію після того, коли вона відмовилась задовольнити різні совєтські територіяльні домагання. Під бутафорією „визвольних лозунгів" Червона армія рушила визволяти Фінляндію... від фінів. Але фіни показали зуби. Перша хвиля інвазії розбилась об очайдушний спротив оборонців. Одну за одною розбито й знищено совєтські дивізії, що їх гнало в бій тупе й недолуге командування. Такого ніхто не сподівався і начальство розгубилось. Щоб рятувати справу совєтські вожді стали кидати в бій усе нові й нові військові частини, моторизовану зброю й літунство. Врешті совєтська навала виросла до таких розмірів, що фіни, чотиромільйоновий народ, не мали ніяких можливостей встоятись. Вони були примушені капітулювати й прийняти совєтський диктат. Вони втратили біля 40,000 квадратних кілометрів своєї території, але Фінляндія зберегла самостійніть.

Між іншим ця війна замітна тим, що совєтська армія зазнала непомірні втрати. Очевидно офіційної статистики немає, однак фіни обраховували совєтські втрати на 200,000 вбитих вояків і майже вдвічі стільки поранених. Хрущов у своїх спогадах згадував про один мільйон втрат разом із пораненими й пропавшими. Фінська армія мала, за доволі точним підрахунком, біля 25.000 вбитих.

Події цієї війни заторкують нас українців постільки, що на фінському фронті було чимало українського вояцтва. В першу чергу туди послано ті частини, які в вересні 1939 року брали участь у „визволенні" Галичини. За своїм складом в більшості вони були українські. Між ними була теж одна з кращих бойових частин совєтської армії 44-та механізована дивізія, яка придбала назву „Щорсівської". Це від імені відомого командира Щорса, що про нього О. Довженко скомпонував був один із своїх пропаґандивних фільмів. Отож ця дивізія з початком війни пішла разом з іншими на перший вогонь і була майже дощенту знищена.

Сьогодні, з перспективи сорока років совєтський наїзд на Фінляндію зберігає свою актуальність особливо в зв'язку з поточними подіями. Інвазія Совєтського Союзу в Афганістані доводить ще раз, що на шляху імперської експансії розбудова стратегічних позицій становить одне з головних завдань совєтської політики.

А щодо поляглих вояків, то навряд чи хто згадує сьогодні тих, хто впав в службі чужому імперіялізмові. А все таки їх слід згадати, тих загублених синів українського народу. Їхня смерть не буде зовсім зайвою, якщо вона постійно пригадуватиме нам, яку ціну доводиться платити за бездержавність.

З таких міркувань пропонуємо читачам понижче статтю п.н. „Трагедія 44-ої Совєтської Дивізії", яка була поміщена в журналі „Вісті", органі Крайової Управи Братства кол. Вояків 1 УД — УНА в 1963 році. Автором цеї статті є Семен Старко. — Редакція.

Приблизно в середині січня 1940 року, в розпалі совєтсько-фінської війни, коли весь світ з напруженням слідкував за подіями ТАСС (Телеграфна Аґенція Совєтського Союзу) принесла сенсаційне спростування, що тільки збільшило зацікавлення війною.

У цьому спростуванні заявлялося, що коли „закордонна фашистсько-буржуазна преса" розповсюджує чутки, ніби совєтську 44 дивізію в боях на фінляндському фронті вщент розбито, а труп її командарма — бриґадного командира Виноградова знайдено в снігах на залишеній совєтськими військами фінляндській території, тому ТАСС, мовляв, уповноважений заявити, що ці чутки є цілковитою вигадкою і брехнею.

Під кінець наступило твердження, що в героїчних боях проти фінляндських імперіялістичних загарбників „дивізія втратила тільки... 900 вояків і що вона продовжує вести переможні бої далі, а її командувач перебуває при дивізії і далі командує нею".

Так повідомлялося в офіціяльному спростуванні.

Зрозуміло, таке спростування притягнуло до себе увагу не тільки всього населення країни, а всього світу. З небувалим напруженням після цього всі слідкували за перебігом нерівної боротьби.

Серед населення країни про дивізію ходили різні поголоски: дивізія стала головною темою офіційних і неофіційних розмов. Вона не сходила з уст навіть відсталого від політичного життя, далекого від центру селянина-колгоспника. Про неї різно говорили. Одні боязко розповідали своїм „надійним" знайомим, що вони своїми вухами чули оповідання від самого учасника боїв (який чудом живий урятувався), що з дивізії лишилось тільки небагато щасливців — решта ж загинула: інші, вірячи у спростування, посилали прокляття „фашистівсько-буржуазним провокаторам". А були й такі, що не вірили ні одним, ні другим.

Як би там не було, подія з 44-ою дивізією залишилася для багатьох таємничою загадкою. Такою вона залишилася ще й на сьогодні. Бо та катастрофа, що потягла за собою тисячі людських жертв, як приклад нечуваного жорстокого ставлення совєтського режиму до людини взагалі й як приклад бездарности й зарозумілости совєтського командування, трималося у строгому секреті. Тим з небагатьох, що залишилися живими, під карою смерти було наказано мовчати про неї, як про військову таємницю, а військовополонених, що після закінчення війни силою повернено в СССР, як прямих свідків катастрофи і як таких, що побачили, „капіталістичний світ", немилосердно знищено. Навіть в'язниць і Сибіру для них мало було; їх до одного перестріляли у льохах НКВД. Та це ще не все. Всяку розмозу про цю подію, навіть згадку про неї, люто переслідувано. Навіть матерям, що оплакували вбитих синів, досить було згадати цей розгром, щоб потрапити до в'язниці. Совєтська таємна розвідка робила все можливе, щоб ліквідувати всякі чутки.

(Продовження буде)

Відбулися Річні...

(Закінгення зі стор. 1)

Певним гальмом для збільшення обсягу і ефективности нашої діяльности була тяжка кризова ситуація установи перед початком 1978 року. Тоді без глибшої аналізи, без відповідного врахування коньюнктурних спадів курсу валюти і цінних паперів, придбані бонди спричинили поважні фінансові втрати нашій установі. Протягом останньої і попередньої каденції Дирекція зробила багато заходів перед вищими американськими фінансовими чинниками, щоб ті втрати компенсувати. Сподіваємося, що Іншуранс Компанія 50 відс. втрат з минулих років покриє, але і без того на день Річних зборів фінансовий стан Кредитівки значно покращав. Цей стан поліпшення пояснюється довір'ям членів і клієнтів до Дирекції, раціональним плянуванням уділення позичок кредитовим комітетом, стислим контролем над боржниками і стягненням вчасно боргів від них. У Кредитівці також панує соборницький дух та немає конфесійних упереджень.

Якщо два роки тому кредитівка стояла під загрозою закриття, перебуваючи у мережі етнічних груп майже на останньому місці, то тепер по контролі федеральних ревізорів, вона в спискові першої десятки. За останні дві каденції (2 роки) ми спромоглися підвищити дивіденду до 6,5 відс. і є вигляди, що незабаром вона досягне семи відсотків.

Членів кредитівки тепер є понад 1300 осіб. За останній рік членів зросло на 168 осіб.

Президент В. С. Поливко висловив подяку і признання попередньому президентові інж. В. С. Саленкові, який жертвенною працею оздоровив і зміцнив установу, а Рада Директорів звітного періоду це піднесення установи скріплювала. Адвокат В. Поливко подякував, висловивши признання керівникові бюра і скарбникові В. Корсуню та урядничці бюра Валентині Якимчук за добру працю.

Член Ради Директорів і керівник бюра В. Корсунь звітував, що сума уділів за минулу каденцію у порівнянні з попередньою збільшилася на 139,158.00, на день 31-го грудня 1979 року на 1,283 осіб — сума уділів була 3,744,741.00; Уділовцям виплачено — 223,822 дивіденд; позик видано на суму 467,000.00; зменшилися залеглі позики з 28 на 24. Збільшилася резервова сума на 24 відс., тобто на 39,000.00

За Кредитовий Комітет звітував його голова А. Суходолів, що: 1) протягом року відбулося 50 засідань, 2) затверджено 81 позику на суму 724,259.80; 3) відмовлено 5 позик на суму 85,500.00.

За Контрольну комісію звітував її голова д-р М. Шпитко; у спеціяльному протоколі відзначивши в імені К. Комісії велику зміну в покращанні діловодства й фінансового стану Кредитівки, та під одностайні оплески присутніх запропонував уділення абсолюторії уступаючій Дирекції. По всіх звітах відбулася дискусія.

Д-р І. Сєрант під оплески залі подякував Дирекції і Бюрові за чемну і ділову обслугу клієнтів. Було багато побажань для покращання діяльности й усунення недоліків. Говорили, що приміщення Кредитівки невідповідне і слід би знайти інше.

Номінаційна комісія визначила три кандидатури до вибору на поповнення складу Ради Директорів, що зменшився через принцип ротаційности. Переобрані були В. С. Поливко і д-р В. О. Богданів, а вперше обраний — В. Гусаківський. Рада Директорів складається з 9 осіб. Вибори до Ради Директорів проходили таємним голосуванням спеціяльними бальотами, бо кандидатів було п'ять осіб.

До Кредитового комітету було обрано три особи: В. Д. Мантика, В. Пузієнко і М. Пивоварів. Членам Ради Директорів, що вибули з неї за ротаційною системою, а раніше кілька років працювали — Т. Кульбіді та Ю. Кузьмичу, голова зборів склав подяку та висловив признання за жертвенну працю.

Перед закриттям зборів Ю. Кузьмич запропонував висловити подяку за жертвенну працю всім членам попередньої Ради Директорів та побажати успішної праці новообраній Дирекції, що і було одноголосно схвалено.

Після закриття офіційної частини зборів, голова запросив всіх до перекуски. Треба підкреслити, що останні збори супроти попередніх чотирьох-п'яти років були зразково діловими і спокійними, що дає запоруку успіху на майбутнє.

Український Католицький Університет
у Римі

XI ВАКАЦІЙНИЙ КУРС

19-го червня до 20-го липня 1980 р.
Рамова тема: „*Княжа Україна*"
ІНФОРМАЦІЇ:

PROF. WASYL LEW, 95-26 — 92nd St., OZONE PARK, N.Y. 11416
Tel.: (212) 845-3672

Український Спортовий Осередок
„Тризуб"

4930-32 North Broad Street • Philadelphia, Pa. 19141
повідомляє своїх Членів, що

ЮВІЛЕЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
з приводу 30-літньої діяльности

відбудуться
в неділю, 2 березня 1980 р., о год. 3 по пол.
у власному домі

ІЗ ЗВИЧАЙНИМ ПОРЯДКОМ НАРАД.

Після Зборів буде перекуска для членів і висвітлення прозірок.

Окремих повідомлень для членів не висилаємо.

Управа УСО „Тризуб"

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ

ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ

„САМОПОМІЧ" в Ню Йорку

ВІДБУДУТЬСЯ
в неділю, 2-го березня 1980 року
у великій залі
Українського Народного Дому
140-142 Друга Авеню, НЮ ЙОРК, Н. Й.
ПОЧАТОК точно о год. 3-ій по пол.

Управненими до голосу є тільки члени. Доказом членства є ощадностева книжечка, яку треба мати зі собою.

У випадках спільного конта — тільки перша особа є управнена до голосу.

ЗА УПРАВУ

Адв. РОМАН ГУГЛЕВИЧ, *Голова*
Д-р ІВАН ФЛИС, *Секретар*

Окружний Комітет Відділів
Українського Народного Союзу
в Детройті, Міш.
повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться
у суботу, 1 березня 1980 р., о год. 6 по пол.
у залі Українського Народного Дому
при Мартін вул., ч. 4655, ДЕТРОЙТ, Міш.
із слідуючим порядком нарад:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад.
2. Ствердження правосильности Зборів.
3. Вибір Президії.
4. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії.
6. Слово д-ра ІВАНА ФЛИСА, головного предсідника УНС.
7. Дискусія над звітами.
8. Абсолюторія уступаючій Управі.
9. Вибір нової Управи.
10. Внески і запити.
11. Закриття нарад.

У Загальних Зборах зобов'язані взяти участь усі члени Управи Окружного Комітету, голови, секретарі та конвенційні делеґати належних до Округи Відділів, а саме:

20, 75, 82, 94, 110, 146, 165, 167, 174, 175, 183, 235, 292, 302, 303, 309, 341, 463, 504, 506.

Запрошуємо до участи також усіх членів УНСоюзу в Окрузі

У Зборах візьмуть участь:

Д-р Іван Флис, головний предсідник УНС
Володимир Дідик, почесний член Головної Екзекутиви УНС
Євген Репета, головний радний УНС
Роман Куропась, головний радний УНС

Якщо на означення годину не явиться вимагане правильником число делеґатів Відділів, наради почнуться о годину пізніше, без огляду на кількість присутніх.

Роман Татарський, *голова*
Григорій Корбяк, *прот. секретар*
Ярослав Базюк, *фін. реф.*
Василь Папіж, *реф. преси і кор.*

ЗАЯВА НАДІЇ СВІТЛИЧНОЇ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

ництво теж виявилося на передньому краї цього фронту.

Зараз чих не найдошкульніше вістря розправи спрямоване проти голови Зовнішнього представництва Петра Григоровича Григоренка — людини чесної і послідовно відданої ідеалам справедливости, людини, яка завоювала собі авторитет і пошану в усьому світі зокрема чітко визначеною позицією в питанні державної незалежности України.

Я не детектив, але на тлі багатоплянової агресивної кампанії проти особи і правозахисної діяльности П. Григоренка припускаю, що випадок з невідомою таксівкою, який стався з ним кільканадцять днів тому, може бути не просто випадок...

У такий тяжкий для Української Гельсінкської групи, як і для всього правозахисту, час (заслання академіка Сахарова — це не чергова розправа з черговою жертвою!) — за цих обставин вважаю своїм громадянським обов'язком чітко визначити свою позицію по тому боці барикад, де мужньо обстоюють право людини й народу мої побратими — члени Української Гельсінкської групи, і цілком солідаризуюся з ними.

Мені відомо, що Зовнішнє представництво не має повноваження приймати нових членів до Групи. Тому я й не звертаюся до нього з таким проханням, а, спираючись на давні пропозиції керівництва Групи та підкріплюючи їх своєю постійною підтримкою і співпрацею, заявляю про своє формальне членство в Українській Гельсінкській групі, про що повідомляю всіх членів Зовнішнього представництва (П. Григоренка, Л. Плюща та Н. Строкату), членам Групи на еміґрації й на Україні, і запевняю при тому, що в міру своїх скромних можливостей старатимуся поширювати і всіляко обстоювати Гельсінкські ідеї.

Надія Світлична

Пластова Станична Старшина в Ню Йорку
відзначає

30-РІЧЧЯ ГЕРОЙСЬКОЇ СМЕРТИ

свого Пластового Друга, Головного Командира УПА,

ген.-хор., сл. п. пл. сен.

РОМАНА ШУХЕВИЧА - ТАРАСА ЧУПРИНКИ

члена 10-го Куреня УПС „ЧОРНОМОРЦІ"

СВЯТОЧНИМ АПЕЛЕМ
і
ПОМИНАЛЬНОЮ СЛУЖБОЮ БОЖОЮ
в дні 9-го березня 1980 року

АПЕЛЬ о год. 11-ій рано в ПЛАСТОВОМУ ДОМІ,
СЛУЖБА БОЖА о год. 12-ій дня в церкві св. ЮРА

Закликаємо усіх Членів старшого пластунства і сеніорату із нашої Станиці прибути в повних пластових одностроях і зі своїми курінними прапорами.

ЗА СТАНИЧНУ СТАРШИНУ

пл. сен Ольга Кузьмович, *станична*
пл. сен. Оксана Козак, *писар*

Волею Божою,
19-го лютого 1980 року в Ню Йорку,
відійшов у Вічність

бл. п.

АНДРОНІК СИМОНЧУК

Інформації про похорон тел. (212) 297-3181
Інж. АНАТОЛЬ ОГІЄНКО

Ділюсь сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що 15-го лютого 1980 року, по довгій і тяжкій недузі,
на 80-му році життя, відійшла у Вічність,
моя Найдорожча і Незабутня ДРУЖИНА

бл. п.

АЛЕКСАНДРА ТЕСЛЕНКО

ПАНАХИДА — у понеділок, 18-го лютого ц. р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні R. Murianka, 5316 Risings Sun, Філядельфія, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в церкві св. Володимира, у вівторок, 19-го лютого 1980 р., а опісля на цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку, горем прибиті:
чоловік — АЛЕКСАНДЕР ТЕСЛЕНКО
родичі:
АНТОН з дружиною АНОЙ ТКАЧ з дітьми і внуками
ПАВЛО з дружиною РАЇСОЮ ПОГОРІЛИЙ з дітьми і внуками
і Родичі в Україні

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що Волею Всевишнього, несподівано, упокоївся в Бозі, в середу, 20-го лютого 1980 р. в Ірвінґтоні, Н. Дж.,
наш Найдорожчий
ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДО, БРАТ

бл. п.

СЕРГІЙ КУЛИК

нар. в Полтаві, Україна, проживши 72 роки.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 22-го лютого 1980 р., о год. 8-ій веч., в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Ірвінґтоні, Н. Дж.

ПОХОРОН у суботу, 23-го лютого 1980 р., о год. 9-ій ранку до української православної церкви Пресв. Тройці в Ірвінґтоні, а опісля на цвинтар в. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
дружина — МАРІЯ
сини:
ВОЛОДИМИР з дружиною ВАЛЕЮ і дітьми
АНАТОЛІЙ з дружиною НІНОЮ і дітьми
сестра — ОЛЕКСАНДРА БОНДАРЕНКО з дітьми

У глибокій жалобі ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що в п'ятницю, 18 січня 1980 р., в Ню Гейвен, США,
упокоілася в Бозі на 95-му році свого богоугодного
і трудолюбивого життя, прийнявши Найсвятіші Тайни,
наша Найдорожча
МАМА, БАБУНЯ, ПРАБАБУНЯ, БРАТОВА, КУЗИНА І ТЕТА

бл. п.

БОГДАННА ТАРНАВСЬКА з Глібовицьких

народжена 20 червня 1885 р. в Доброкуті, район Борщів, Тернопільської області в Україні, як донька бл. п. о. Омеляна Глібовицького і бл. п. Євгенії з Темницьких. Покійна була дружиною о. ЯКОВА ТАРНАВСЬКОГО, довголітнього пароха села Улашківці, район Чортків, Тернопільської області, де Він і спочив на віки в Рідній Землі 21-го травня 1940 р.

Панахиди були відслужені в суботу, 19 січня ц. р., в Ню Гейвен, США, і в п'ятницю, 25 січня ц. р., в похоронній каплиці Кардинала в Торонті. Після відслуження Заупокійної Святої Літургії і похоронних обрядів у суботу, 26-го січня ц. р., в церкві св. о. Николая в Торонті, Тлінні Останки нашої Найдорожчої Покійної були поховані на місцевому цвинтарі Проспект.

Замість квітів на свіжу могилу Покійної, просимо складати пожертви в її пам'ять на Патріярший Фонд або на фонд Енциклопедії Українознавства НТШ — Сарсель.

•

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІД СМЕРТИ
нашої Найдорожчої Покійної

бл. п.

БОГДАННИ ТАРНАВСЬКОЇ

будуть відслужені у вівторок, 26 лютого 1980 р.,
ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ з ПАНАХИДАМИ

- у церкві св. о. Николая в Торонті, о год. 8-ій вранці,
- у церкві вмч. св. Юрія Побідоносця в Едмонтоні, о год. 9-ій вранці,
- у Соборі св. Софії в Римі.

Просимо про молитви за упокій душі Покійної.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

В глибокому смутку:
син — ОМЕЛЯН з дружиною ОЛЕКСАНДРОЮ та внуки — МАРУСЯ і ЮРКО з дружиною УЛЯНОЮ;
син — о. ВОЛОДИМИР з дружиною СТЕФАНІЄЮ;
внук — АНДРІЙ з дружиною ОКСАНОЮ та правнуки — ІРИНА, АНДРІЙ і ПЕТРО;
внук — МИРОН з дружиною ОКСАНОЮ та правнуки — ВОЛОДИМИР, ЮРІЙ і РОМАН;
внук — ЮРІЙ;
дочка — МАРІЙКА з чоловіком ТАРАСОМ КОСОВИЧЕМ і внуки БОГДАН з дружиною МАРІЯННОЮ і дочкою ЛАРИССОЮ та АННИЧКА;
дочка — НАТАЛКА з чоловіком МИРОСЛАВОМ ГОЛОВАТИМ і внуки — УЛЯНА, МОТРЯ і АНДРІЙ;
Ближча і дальша Родина в Канаді, США і в Україні

В понеділок, 25-го лютого ц. р., минає рік, як відійшов від нас на 55-му році життя
наш Дорогий СИН, МУЖ, ТАТО, БРАТ і ДІДО

бл. п.

ВОЛОДИМИР ПЛОЩАНСЬКИЙ

в суботу, 23-го лютого 1980 р., о год. 9-ій ранку
будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ
в церкві св. Духа у Гамільтоні, Онт., Канада
і в неділю, 24-го лютого 1980 року, о год. 11-ій ранку
в церкві св. Михаїла в Дірборн, Міш.

В смутку:
мама - ЕВДОКІЯ ПЛОЩАНСЬКА
дружина — СОФІЯ з сином РОМАНОМ
син — ЯРОСЛАВ з дружиною СВІТЛЯНОЮ і внуками — ТАРАСОМ, ОЛЕНОЮ і ЛЕВКОМ
сестри з Родинами:
ІРИНА ЮНКЕВИЧ, Гамільтон
МАРІЙКА ДОМЧЕНКО, Чікаґо
ГАЛИНА ЛОГІН, Гамільтон

У глибокому болю і смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих,
що у вівторок, 19-го лютого 1980 року, упокоївся в Бозі, по тяжкій недузі,
на 54-му році трудолюбивого життя, прийнявши Найсвятіші Тайни,
наш Найдорожчий і Невіджалуваний
ЧОЛОВІК, БАТЬКО, КУЗИН, ЗЯТЬ і ШВАҐЕР

св. п.

Д-р ЕВГЕН ЗАХАРІЯСЕВИЧ

ВЕТЕРИНАРНИЙ ЛІКАР

ПАРАСТАС буде відслужений в п'ятницю, 22-го лютого 1980 року, о год. 8-ій веч., в похоронному заведенні Богдана Коцюбинського при 307 E. Girard Ave., Філядельфія, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ почнуться в суботу, 23-го лютого 1980 р., о год. 10 30 ранку з цього ж похоронного заведення до Митрополичого Собору Пречистої Діви Марії при Френклін вул., а відтак на український католицький цвинтар у Факс Чейсі.

Горем прибиті:
дружина — МАРІЯ
син — АДРІЯН
брат — о. ОЛЕКСАНДЕР
брат — МИРОН з дружиною КАТЕРИНОЮ і синами БОГДАНОМ і ОРЕСТОМ
тета — СОФІЯ ГАЛУШКА
тета — МАРІЯ ДАВОСИР і о. ГРИГОРІЙ
стриянка —КАТЕРИНА ЗАХАРІЯСЕВИЧ
кузин — ТАРАС ГАЛУШКА з дружиною ЛЯРИСОЮ і дітьми
кузинка — ВІРА ПИЛИПЕЦЬ з чоловіком НЕСТОРОМ і дітьми
кузинка — НІЛЯ КУНИК з чоловіком ОЛЕКСАНДРОМ
кузин — ОРЕСТ ДАВОСИР
кузинка — МИРОСЛАВА САЛДАН з чоловіком МИРОНОМ і дітьми
кузин — ЗЕНОН ЗАХАРІЯСЕВИЧ з дружиною ВІРОЮ і дітьми
тесті — ПАРАСКЕВІЯ і ГРИГОРІЙ КОМАНОВСЬКИЙ
шваґер — ЕВГЕН ЛУЦІВ зі сином ЕВГЕНОМ
шваґер — МИХАЙЛО КОМАНОВСЬКИЙ з родиною
і дальша Родина в ЗСА й Україні

Українська пресова...

(Закінчення зі стор. 1)

випозичення залі не відкликають і висловили свій жаль що через цю пресконференцію вони мають багато неприємностей".

Пресконференцію в імені „Смолоскипу" відкрив і нею керував Петро Качмар. Перший відступ заяви в українській мові „Смолоскипу" відчитав Осип Зінкевич, а цілість англійською мовою — Юрій Дейчаківський. Недавно отримані документи-звернення до Міжнародного Олімпійського Комітету Асоціяції Гельсінкських Ґарантів у СССР і документу підписаного 58-ма дисидентами в СССР, представив представникам преси головний речник української групи в Лейк Плесіді Андрій Каркоць, а Ніна Строката-Караванська звернулась із закликом в справі перенесення Олімпіяди з Москви в імені Київської Української Гельсінкської групи.

Представників преси приймали і вручали їм пакет матеріялів — Ярема Гарабач, Богдан Балагутрак та інші члени української групи.

У пресконференції взяли участь: кореспонденти багатьох американських і закордонних часописів та радіостанцій, між ними: „Голос Америки, (який передав репортаж про перконференцію у всіх східньоевропейських мовах), український Відділ „Радіо-Свобода", Радіо „Вільна Европа" та інші.

У заяві „Смолоскипу" висунено три пункти: 1. „Ми підтримуємо пропозицію перенесення Літніх Олімпійських Ігрищ 1980 зі Совєтського Союзу в зв'язку зі спробою використання Ігрищ для політичних цілей, порушення людських і національних прав своїх власних громадян і в зв'язку з веденням жорстокої війни в Афганістані. Совєтський уряд порушив дух Олімпійських Ігрищ і букву Олімпійського статуту, цим способом зробивши Москву місцем, де не може відбутися Літня Олімпіяда 1980; 2. не підтримуємо зорганізування постійного місця для Олімпійських Ігрищ, пропонуючи для цього — Грецію — країну в якій вони народилися і яку забезпечити проти використовування Олімпіяд для політичних і комерційних цілей. 3. кожна спроба реформувати Олімпійські Ігрища, мусить розглянути також справу колоніялізму у спорті, що є темною плямою на олімпійських ідеалах, що Міжнародний Олімпійський Комітет ігнорував у минулому, і ми боїмося, що може ігнорувати в майбутньому найбільш промовистим прикладом такого совєтського колоніялізму в спорті є статус України — 50 мільйонної нації, члена Об'єднаних Націй, спортовці якої є насильно включувані у збірну команду СССР".

Ніна Строката-Караванська у знаменному заклику до представників преси говорила в імені Київської Української Гельсінкської групи: „Передолімпійський період в СССР — це передусім період масових реєстрацій проти громадян, які спроможні витиснути зі себе найменше слово правди про режим.

У майбутній олімпійській столиці та на землях поневолених Москвою народів відбуваються труси, арешти, підслухування приватних розмов і навіть переселення тих, чиє слово може стати свідоцтвом про репресивно-загарбницький характер режиму...

Зрозумілі намагання спортовців бути поза політикою, проте неможливо бути поза етикою, а етика Москви — це етика загарбника.

Невже потрібна ще й свіжа кров афганських подій, щоб збудити совість світу, приспану в час кривавих подій в Україні, Литві, Латвії, Естонії, Угорщині, Чехо-Словаччині й інших країнах?

То може найсвіжіша кров Афганістану заволає до приспаної совісти і скаже „Ні! Олімпіяді в столиці червоного фашизму". (Повний текст заяви Ніни Строкатої буде опублікований у чергових числах „Свободи").

З'ясовані позиції речників викликали велике зацікавлення представників преси, які ставили численні запити. В основному на питання давав вичерпні відповіді офіційний речник української групи „Смолоскипу" в Лейк Плесіді Андрій Каркоць. На специфічні питання відповідала Ніна Строката і Юрко Дейчаківський. Кореспондентів цікавили такі питання: яка реакція Міжнародного Олімпійського Комітету на справу участи України в Олімпійських Ігрищах? Чи група є в контакті з Міжнародним і Американським Олімпійськими комітетами в Лейк Плесіді? Чи документи, які з'ясував Андрій Каркоць і представив присутнім є автентичні? Як вони дісталися на Захід? Як виїхала з СССР Ніна Строката? Чи в Україні є рух за окрему її участь в Олімпіяді? Яке відношення уряду УССР до відбуття деяких Олімпійських змагань у Києві? Що таке організація „Смолоскип"? Скільки вона має членів? Хто її фінансує? І було багато інших питань, які були передчасно перервані обмеженим часом. В усіх справах діяльности Української групи в Лейк Плесіді просимо телефонувати на таке число: (518) 668-2715.

У наступному репортажі: українсько-афганська демонстрація у Лейк Плесіді.

Олімпіяда і заява віцепрезидента Мондейла

Українські спортовці в краю — одні з останніх, що знатимуть про бойкот Олімпійських Ігрищ у Москві, як відплатну акцію за інвазію мирного населення в Афганістані. „Спортивна газета", що виходить у Києві, не спішиться повідомити своїх читачів про, будь-що-будь, важливу в спортовому житті подію; тільки допитливі можуть „пронюхати" щось у короткій нотатці, що появилась у „Спортивній газеті" з 17-го січня 1980 року:

Заява президента МОК

Дублін (ТАРС). — Олімпійські ігри 1980 року вирішено провести в Москві, і Міжнародний олімпійський комітет не буде порушувати цього рішення, заявив в інтерв'ю газеті „Санді прес" президент МОК лорд Кілланін. Я чув, сказав він, що віце-президент США Уолтер Мондейл заявив: „Проведіть ігри в Монтреалі або Мюнхені". Однак тільки МОК вирішує, де проводити Олімпійські ігри.

Президент МОК також вказав на те, що національний олімпійський комітет США рішуче виступив на користь проведення Олімпіяди в Москві.

Напевно не один з спортовців України зі здивуванням спитається: „Чому віцепрезидент ЗСА зложив таку заяву?" „З якої причини?" — І напевно довго ще буде мусіти ждати на вістку, що Олімпійський Комітет ЗСА таки рішив бойкотувати О.І. у Москві і висловлюється за тим, щоб перевести Олімпійські Ігрища в кожному іншому місті, а не в Москві...

О.У.К. — на часі

Немає сумніву, що СССР — „на злість ЗСА" — організує Олімпійські Ігрища в Москві з участю своїх поплентачів. І якщо наїзники не відтягнуть своїх військ з Афганістану (британський міністер закордонних справ упевнений у цьому) — тоді ЗСА і їх друзі зорганізують свої Ігрища. Щоправда, сьогодні ще нічого конкретного про такі Ігрища не говориться, але не виключене, що вони таки відбудуться; а щоб надати їм конкуренційний характер — дуже правдоподібно, що можуть вони бути відкриті для всіх народів, у тому й для нас, українців у ЗСА.

У зв'язку з такою можливістю насувається питання: Чи не на часі тепер відновити працю Українського Олімпійського Комітету? Чи не варто втягнути в акцію литовців? лотишів? естонців? а може й „екзильних" поляків? чехів? мадярів?

Невже ми їх знаємо?

Мріяти про золоті медалі — ніхто не боронить; але участь у таких змаганнях не пройшла б безслідно. А, зрештою — чи ми знаємо можливості української молоді? Невже ми знаємо багато про „Геваків", „Левиків", „Заяків", „Йовиків" і т. п. прізвища, що їх находимо між переможцями панамериканських ігрищ? різних крайових першенств? Ми мало про них пишемо (а треба б!), а вони самі може „занадто" скромні, щоб висувати своє українство.

Універсіяди

Багато на спортовому полі може зробити наше зорганізоване студентство. В минулому — у 1920-их роках — наш ЦЕСУС у Европі відограв не останню ролю в міжнародному організаційному житті студентства, як у підготові різних з'їздів, так і в підготові спортових змагань студентів вищих шкіл — Універсіяди. В тих перших Універсіядах брали участь українці, студенти вищих шкіл Франції, Чехо - Словаччини, Німеччини, об'єднані в ЦЕСУС-і, і під одним прапором України дефілювали на стадіонах Европи. Але... не треба було довго ждати, щоб у спорт вмішалася „політика"; на вимогу наших „братів" — шовіністично наставлених поляків, мадярів, росіян і інших — право участи в Універсіядах рішено „тільки" за державними народами. Наші протести не увінчалися успіхом.

Може під сучасну пору енергійна акція студентських організацій зможе змінити існуючий стан і добитись участи українців у найближчій Універсіяді.

е. ж.

ВЯЧЕСЛАВ ЧОРНОВІЛ...

(Закінгення зі стор. 1)

відносяться до якутів (і навпаки). Люди разом працюють, інколи дружать, бувають змішані сім'ї. Але все таки прояви ворожости надто часті (вище я привів лише незначну частину своїх спостережень) і часто приймають немирну форму. Як це було в Якутську. Маю на увазі масову бійку між росіянами і якутами з сотнями учасників (у їх числі студенти Якутського університету), з людськими жертвами і руйнуванням, притягненням для розгрому армії. Властиво, вам краще знати всі деталі цього жахливого інциденту, який трапився здається 11 червня. Адже розповідають, при намаганні зупинити побоїще був побитий навіть ваш заступник...

Чому я про це пишу вам, а не в партійно-радянські інстанції. Тому, що після голосного побоїща в Якутську деякі заходи виховного чи організаційного характеру плянуються і без моєї підказки, яка може бути тенденційно витлумачена як зловмисність засланого дисидента. Тому мною керує лише інстинкт самозбереження: район заслання мені визначили іменно органи МВД. Не дивлячись на моє законне право поселитися в будь-якому пункті району, Ленінський райвідділ МВД волевим прийомом загнав мене в якутське село у відділення радгоспу, до речі, на працю, яка не відповідає моєму станові здоров'я. Встановленню дружніх відносин з місцевим населенням заважає „профілактика" властей, яка проводиться постійно і яка розпочалася ще до мого приїзду в село, тобто порушення мого законного права вільно оселятися в будь-якому пункті було заплянноване ще до мого прибуття в район.

За рік з гаком мого перебування у засланні в селі Чапанда Ленінського району трапилося вже кілька неспровокованих мною інцидентів. Деякі з них могли закінчитися і трагічно. Мене до цього часу рятувало лише моє положення політзасланця, природне співчуття до людини, яку переслідують, яка піднєвільна. Так, наприклад, 2 жовтня 1978 року, коли я через відсутність транспорту йшов пішки в райцентр на чергову відмітку в міліцію, на півдороги в глухому місці мені зустрілася товпа (12 чоловік) — допризовники із замаркінських сіл, які поверталися з райвоєнкомату, частина з них була п'яна. З криком: „Нууча, нууча!" (тобто росіянин) мене оточили, почали стягати одяг, намагалися побити. Можливо справа не обмежилася б лише побиттям і мені прийшлося б гнити в болоті тайги, врятувало пояснення, хто я такий, і те, що один з них раніше бачив мене і тепер пізнав. Більшістю голосів рішили „засланця не чіпати" і відтягнули від мене незгідних з таким рішенням. Про цей випадок я розповів міліції в цей же день і, до речі, я просив у міліції не встановлювати мені точних днів щомісячної відмітки, щоб я міг пов'язувати поїздки в район з наявністю транспорту, та мені не дозволили.

Через декілька днів після випадку в тайзі на мене напав при свідках в Чапанді якийсь тільки що звільнений уголовник, який грозив зарізати мене за те, що я не зрозумів його звернення до мене по-якутськи. Про цей випадок я також повідомив у міліцію.

Протягом минулої зими декілька разів ніччю у двері і вікна моєї квартири ламалися невідомі особи, засипали мене лайкою, грозили вбити, застрелити і т.п. Побоюючись пострілу у вікно, я вимушений був у ті ночі лягати на підлогу, при тому зауважу, що ні одного конфлікту з мешканцями села у мене не було. Особистих ворогів у мене тут нема. Про ті нічні візити я повідомляв міліцію і голову сільради.

Тепер після побоїща в Якутську расові тертя в Ленінському районі посилилися. Бійки між якутами і росіянами, які траплялися і раніше, почастішали (мені повідомляли навіть факти вбивства, але я цього ще не перевірив). Від якутів я чув заяви, що зарвавшихся росіян в Якутську добре провчили, треба би і в Нюрбі.

20 липня ц.р. на мене знову пробували напасти, на цей раз в Нюрбі. Очікуючи автобуса, я сидів над Вілюєм недалеко від річного порту і читав газету. Мене оточили троє напідпитку якутів середнього віку і почали задиратися (чого тут розсівся? чого тобі тут треба? і т.п.) Мене знову виручило слово „політзасланець", від мене відчепилися, але дали пораду: „ты, мужик, быстрей мотай отсюда. Там ждут наши молодые. Они с тобой объясняться не станут, а хорошо отлупят". Довелося „мотати" в сторону Амакінської геолого-експедиції, де безпечніше (до речі, я виявив наявність у Нюрбі своєрідних расових „ґетто").

Дивно, що після побоїща в Якутську значно погіршилося відношення до мене низової адміністрації якутів. Це проявилось як у відділенні радгоспу, де безпідставними придирками вимусили мене звільнитися, так і в райміліції.

Так як після річного спілкування з якутами не завважив ніяких комплексів неповноцінности, які б відрізняли якутів від інших радянських громадян, і не розділяю тих расистських поглядів частини блідолицих братів по слав'янству, мені менше всього хочеться стати випадковою жертвою існуючого в Ленінському районі міжнаціонального тертя. А як видно з прикладів, така можливість у мене існує щоденно, тому що мене насильно помістили в інорасове середовище і відлякують від мене решту громадян.

Стаття 80 ВТК РСФСР вказує, що „в случае болезни, а также при наличии иных исключительных обстоятельств, препятствующих дальнейшему отбыванию ссылки в даном месте, осужденный по мотивированому постановлению Министра внутренних дел автономной республики... может быть переведен в другое место ссылки".

Вважаючи викладене вище „обстоятельствами исключительными", прошу винести постанову про перевод у другий адміністративний район, де нема таких загрожуючих особистій безпеці расових конфліктів, як в Ленінському районі. При цьому прошу врахувати поганий стан мого здоров'я (наявність хронічних захворювань, у тому числі дихальних шляхів) і перевести мене в район з більш поміркованим кліматом. На випадок переводу іменно в такий район (в ЯАССР таким являється Олдан, Ленськ, Олекнінськ) я згідний відповідно ч.8, стаття 80 ВТК РСФСР, направлятися на нове місце заслання за свій рахунок, а не за рахунок держави.

30 серпня 1979

В. Чорновіл
український журналіст,
політзасланець.
6782253 ЯАССР
Ленінський район,
п/в Чапанда

У ЛМКЛЮБІ ВІДБУДЕТЬСЯ ЗУСТРІЧ З МИСТЦЯМИ З УКРАЇНИ

Ню Йорк, Н. Й. — Із Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що у п'ятницю, 22-го лютого ц.р. о год. 7-ій вечора, у приміщеннях цього Клюбу при 136 Друга евеню, відбудеться вечір-зустріч з мистцями з України — Антоном Соломухою і Володимиром Стрельниковим — з нагоди виставки неконформістів.

У першій частині вечора висвітлюватимуть прозірки картин сучасних, офіційно непризнаних совєтською владою, мистців з України. Вступне слово виголосить Ігор Цішкевич. У другій частині вечора передбачається дискусія.

ШЕВЧЕНКІВСЬКА СЕСІЯ УВАН У КАНАДІ

Вінніпеґ, Канада (УВАН) — Заходами Української Вільної Академії Наук (УВАН) у Канаді відбудеться в неділю 9-го березня, о годині 3-ій пополудні, в горішній авдиторії Вінніпеґської бібліотеки при 251 Доналд вул. (біля Ітона), Шевченківська Сесія.

Доповідь на тему: „Закодована наявність західньоевропейських літературних впливів на поетичну творчість Шевченка" виголосить професор слов'янських літератур на Ратгерському університеті в Ню Бронсвік, ЗСА, д-р Іван Фізер.

Наступного дня д-р І. Фізер прочитає лекцію для студентів Славістичного Відділу при Манітобському університеті на тему „Місце Шевченка в світових літературах".

ПІСЛЯ ІРАНУ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Західні коментатори твердять, що сучасне положення у Філіппінах нагадує своєю ситуацією, Нікарагуа, або може точніше, Іран.

Враховуючи таке положення, ЗСА станули перед дилемою — дати всю підтримку і допомогу теперішньому урядові Маркоса, але й мати на увазі, майбутню стратегічну важливість Філіппін, у якій можуть прийти до влади, ці фракції, які сьогодні становлять, сильну і непоступливу опозицію.

Історія вказує на те, що всі т.зв. „дуже сильні уряди" остаточно завжди провалювалися, коли спротив доходив до свого вершка і своїм кипінням розривав казан, у якому атмосферичне тиснення було сильніше, як диктаторські стінки казана.

Якщо ж Маркос твердить, що більшість населення схвалює форму його владування, то тоді не має потреби вдержувати драконської диктатури, починаючи від 1972 року. Коли ж однак Маркос помиляється, то тоді ЗСА повинні б бути приготованими, щоби їх не заскочили будь-які політичні зміни та заздалегідь заняти провідну ролю у цьому важливому стратегічному обширі.

Пластова станиця в Монтреалі у Різдвяний час

Пластуни усіх уладів і Пласт-Прият Монтреалю провели гарно Різдвяний час разом з прихильниками Пласту.

Коли з'явилася перша зірка на Україні в день Святого Вечора, пластуни зібралися разом і, засвітивши свічки, з'єдналися духово зі всіми тими, що починали святкувати Різдво Ісуса Христа в рідному краю.

Під час Свят ціла станиця, включно із Пласт-Приятом ходили з колядою по нашій громаді.

Усі улади Пласту також взяли участь у різдв'яному монтажі, що був переданий радіомовленням СіБіСі української секції на рідні землі. Діти і юнацтво, вже роджені поза Україною, включно з сеніорами, розказали про звичай, який зберегли і шанують на землях нового поселення. Вони колядували і щедрували для тих, які слухають передач закордонного українського радіомовлення.

Традиційну Пластову Маланку відзначив Пласт 19-го січня, як і кожного року, гостиною, про яку потурбувалися пані - сеніорки і Пласт-Прият.

Пластова Кутя відбулася 2-го лютого, на якій пластуни ще раз, як і щороку, бачили звичай українського Святого Вечора: на прибраних столах поставили колач, кутю та приготовані страви, новачка засвітила свічку на головному столі, а пластуни засвітили свічки і на тих столах, при котрих засіли гості. Отець митрат Іван Гаврилюк поблагословив кутю і страви.

Пластуни вивели потім святочну сценку, в якій бажали звичаєм різних районів України. Гурток пластунів колядував у супроводі акордеону.

Коротке слово сказав довголітній капелян Пласту о. Василь Бринявський, закликаючи пластунів працювати над собою, берегти свою Церкву та бути вірними Богові і Україні.

На закінчення о. митрат Ярослав Гайманович почав коляду, яку підхопила ціла заля, і всі співали, як одна велика українська родина.

При станиці славної пам'яти пл. сеніор Богдан Мельник заложив 434 Відділ УНС, членами якого є пластуни, їхні батьки та їх приятелі і знайомі. Цей Відділ наймолодший в Монтреалі. Керує вміло Відділом Олександра Дольницька, даючи потрібну обслугу для членів.

Пластова Станиця в Монтреалі добре веде свою працю і має багато друзів, які допомагають вести виховну працю серед молоді.

М. Д.

Відбувся курс гри на бандурі у Вінніпеґу

Осередок Української Культури й Освіти у Вінніпеґу був спонзором курсу гри на бандурі, який відбувся від 26-го до 31-го грудня 1979 року при участі 31 учасника з чотирьох провінцій Західньої Канади. Курс відбувся в приміщеннях Колеґії св. Андрея, Дирекція якої відступила безкоштовно потрібні приміщення для переведення курсу.

Інструктори курсу — Таня Вовк з Ст. Полу, Міннесота, Роман Рітачка з Торонта і Марко Бандера з Філядельфії (обидва члени Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка у Детройті) — переводили кожного дня від год. 9-ої рано до год. 9-ої вечора групові й індивідуальні курси гри на бандурі, викладали теорію гри, історію інструменту та правила опіки над інструментом.

У додатку до цінної допомоги Колеґії св. Андрея одержано фінансову піддержку від Філії УНО в Ст. Боніфас, Читальні Просвіти у Вінніпеґу і Д. Микитюка. Дирекція Осередку УКО складає жертводавцям щиру подяку за підтримку курсу.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 2-го БЕРЕЗНЯ 1980 р.

ВІЛЛІЯМСТАВН, Н. Дж. Річні збори 261-го Відд. Т-ва Україна, о год. 9-ій ранку, негайно після Служби Божої на хорах укр. кат. церкви св. Петра і Павла при Блек Горз Пайк та Сесіл вул. Проситься всіх членів прибути та взяти участь у цих річних зборах. — П. Аркотин, секр.

МІННЕАПОЛІС, Мінн. Річні загальні збори 385-го Відд., о год. 4-ій по пол. Укр. Домі, 28 — 2-га вул. Н. І. Управа просить членів прибути, вислухати звітів і вибрати Управу на 1980 рік. — Управа.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні збори Т-ва ім. О. Ольжича 32-ий Відд., о год. 12:30 по пол. в залі Укр. Горож. Клюбу при 847 Н. Френклін вул. На порядку: відкриття, відчитання протоколу з попередніх зборів, звіти Управи і К. Комісії, дискусія, вибір Управи і К. Комісії на біжучий рік та затвердження пляну праці на 1980 р. В нарадах візьме участь організатор УНС Степан Гавриш. По нарадах буде перекуска-гостина для членів. — Я. Лебідь, гол., мгр В. Яців, секр., І. Хитрук, касир, М. Сапіга, гол. К. Комісії.

П'ЯТНИЦЯ, 7-го БЕРЕЗНЯ 1980 р.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Річні збори Т-ва Подільська Січ 8-ий Відд., о год. 7:30 веч. в приміщенні Дому СУМА при 301 Палісейд Авеню. На порядку нарад: річні звіти та вибір Уряду Відділу на 1980 р. Проситься всіх чл. прибути та вирівняти належні вкладки. — П. Шкафаровський, предс., М. Кульчицька, секр.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ СОКОЛОВСЬКА СТИРАН, членка УНС Відд. 150 ім. Михайла Грушевського в Піттсфілд, Масс., померла 10 січня 1980 р. на 83-му р. життя. Нар. 1898 р. в Україні; членкою УНС стала у 1939 р. Залишила у смутку чоловіка Спиридона, двох синів і чотири доньки. Похорон відбувся 12 січня 1980 р. на цвинтарі св. Йосифа в Піттсфілд, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!
Володимир Гуска, секр.

ПЕТРО КОСТИК, член УНС Відд. 448 Т-ва Українська Січ в Монтреалі, помер 28 листопада 1979 р. на 78-му р. життя. Нар. 1901 р. в с. Криве, пов. Радехів,; членом УНС став у 1936 р. Залишив у смутку дружину Параскевію. Похорон відбувся 30 листопада 1979 р. на цвинтарі Коте дес Нейґес в Монтреалі, П.Кю.

Вічна Йому Пам'ять!
Ольга Плешкевич, секр.